

KOSOVO SPECIALIST CHAMBERS
DHOMAT E SPECIALIZUARA TË KOSOVËS
SPECIJALIZOVANA VEĆA KOSOVA

Predmet: KSC-BC-2020-06

Tužilac protiv Hašima Tačija, Kadrija Veseljija, Redžepa Seljimija i Jakupa Krasnićija

Rešava: sudija za prethodni postupak
sudija Nikola Giju

Sekretar: Fidelma Donlon

Datum: 25. maj 2022.

Jezik: engleski

Stepen tajnosti: javno

**Javna redigovana verzija
treće odluke o učešću žrtava**

Specijalizovani tužilac

Džek Smit

Služba za učešće žrtava

Vršilac dužnosti načelnika Službe za
učešće žrtava

Zastupnik žrtava

Sajmon Loz

Branilac Hašima Tačija

Gregori Kiho

Branilac Kadrija Veseljija

Ben Emerson

Branilac Redžepa Seljimija

Dejvid Jang

Branilac Jakupa Krasnićija

Venkatešvari Alagendra

I.	TOK POSTUPKA	2
II.	MERODAVNO PRAVO.....	3
	A. Prijava i odobrenje za učešće u postupku	3
	B. Učešće u prethodnom postupku.....	5
	C. Zaštitne mere	6
III.	IZJAŠNJENJA	6
	A. Služba za učešće žrtava	6
	B. Veseljijeva odbrana	7
IV.	DISKUSIJA.....	7
	A. Ocena prijava	8
	1. Potpunost prijava	8
	1. Dopuštenost prijava	9
	2. Zaključak	13
	B. Zaštitne mere	13
	C. Grupisanje i zajedničko pravno zastupanje	18
	D. Učešće u prethodnom postupku.....	19
V.	DISPOZITIV.....	19

SUDIJA ZA PRETHODNI POSTUPAK,¹ u skladu s članovima 22 i 39(11) i (13) Zakona br. 05/L-053 o Specijalizovanim većima i Specijalizovanom tužilaštvu (u daljem tekstu: Zakon) i pravilima 80, 95(2)(h) i (i), 113 i 114 Pravilnika o postupku i dokazima pred Specijalizovanim većima Kosova (u daljem tekstu: Pravilnik), donosi sledeću odluku.

I. TOK POSTUPKA

1. Dana 26. oktobra 2020, sudija za prethodni postupak potvrdio je optužnicu protiv Hašima Tačija, Kadrija Veseljija, Redžepa Seljimija i Jakupa Krasnićija.²
2. Dana 4. januara 2021, odnosno 6. jula 2021, sudija za prethodni postupak doneo je dve okvirne odluke kojima su utvrđena načela za odobravanje učešća žrtava u postupku u ovom predmetu.³
3. Dana 21. aprila 2021, odnosno 10. decembra 2021, sudija za prethodni postupak doneo je prvu i drugu odluku o učešću žrtava kojima je odobreno učešće 20 žrtava u postupku, a odbijeno osam prijava (s tim da jedna žrtva učestvuje i u ime preminulog rođaka).⁴

¹ KSC-BC-2020-06, F00001, predsednik, *Odluka o određivanju sudije za prethodni postupak*, 23. april 2020, javno.

² KSC-BC-2020-06, F00026, sudija za prethodni postupak, *Odluka o potvrđivanju optužnice protiv Hašima Tačija, Kadrija Veseljija, Redžepa Seljimija i Jakupa Krasnićija*, 26. oktobar 2020, strogo poverljivo i *ex parte*.

³ KSC-BC-2020-06, F00159, sudija za prethodni postupak, *Okvirna odluka o prijavama žrtava* (u daljem tekstu: prva okvirna odluka), 4. januar 2021, javno; F00382, sudija za prethodni postupak, *Druga okvirna odluka o prijavama žrtava*, 6. jul 2021, javno.

⁴ KSC-BC-2020-06, F00257, sudija za prethodni postupak, *Prva odluka o učešću žrtava*, 21. april 2021, poverljivo, stav 85(a), (f). Javna redigovana verzija izdata je istog dana, F00257/RED; F00611, sudija za prethodni postupak, *Druga odluka o učešću žrtava*, 10. decembar 2021, strogo poverljivo i *ex parte*, stav 70(a)-(c). Poverljiva redigovana verzija i javna redigovana verzija izdate su istog dana, F00611/CONF/RED i F00611/RED.

4. Dana 18. novembra 2021, Služba za učešće žrtava podnela je treći izveštaj o prijavama žrtava, kojim je prosledila 12 prijava (u daljem tekstu: treći izveštaj Sekretarijata).⁵

5. Dana 10. decembra 2021, odbrana Kadrija Veseljija (u daljem tekstu: Veseljijeva odbrana) podnela je odgovor na treći izveštaj Sekretarijata.⁶ Odbrane drugih optuženih nisu podnele odgovor.

6. Dana 29. aprila 2022, nakon što je sudija za prethodni postupak potvrdio izmene u tačkama optužnice,⁷ Specijalizovano tužilaštvo (u daljem tekstu: tužilaštvo) podnelo je izmenjenu optužnicu.⁸

II. MERODAVNO PRAVO

A. PRIJAVA I ODOBRENJE ZA UČEŠĆE U POSTUPKU

7. Prema članu 22(1) Zakona i pravilu 2 Pravilnika, žrtva je fizičko lice koje je lično pretrpelo štetu, uključujući nematerijalnu ili materijalnu štetu, kao direktnu posledicu krivičnog dela iz nadležnosti Specijalizovanih veća, navedenog u optužnici koju je potvrdio sudija za prethodni postupak.

8. Prema pravilu 113(1) Pravilnika, nakon što je optužnica potvrđena i dovoljno vremena pre početka pretresa, lice koje tvrdi da je žrtva krivičnog dela iz optužnice može da podnese prijavu sa zahtevom da dobije status žrtve koja

⁵ KSC-BC-2020-06, F00572, Služba za učešće žrtava, *Treći izveštaj Sekretarijata podnet sudiji za prethodni postupak u vezi s prijavama žrtava za učešće u postupku* (u daljem tekstu: treći izveštaj Sekretarijata), 18. novembar 2021, javno, sa strogo poverljivim i *ex parte* priložima 1-13.

⁶ KSC-BC-2020-06, F00612, Veseljijeva odbrana, *Odgovor Veseljijeve odbrane na treći izveštaj Sekretarijata podnet sudiji za prethodni postupak u vezi s prijavama žrtava za učešće u postupku (F00572)* (u daljem tekstu: odgovor Veseljijeve odbrane), 10. decembar 2021, javno.

⁷ KSC-BC-2020-06, F00777, sudija za prethodni postupak, *Odluka o potvrdivanju izmena u optužnici*, 22. april 2022, strogo poverljivo i *ex parte*, stav 185. Poverljiva redigovana verzija zavedena je istog dana, F00777/CONF/RED. Javna redigovana verzija zavedena je 6. maja 2022, F00777/RED.

⁸ KSC-BC-2020-06, F00789/A01, specijalizovani tužilac, *Izmenjena optužnica*, 29. april 2022, strogo poverljivo i *ex parte*. Poverljiva redigovana verzija i javna redigovana verzija zavedene su istog dana, v. F00789/A02, odnosno F00789/A05.

učestvuje u postupku. U prijavi navodi podatke na osnovu kojih traži priznavanje statusa žrtve, kao i mesto i datum krivičnog dela usled koga tvrdi da je pretrpelo štetu. Stranama u postupku se ne obelodanjuju podnete prijave za priznavanje statusa žrtve.

9. Prema pravilu 113(2) Pravilnika, Služba za učešće žrtava evidentira i ocenjuje prijave i podnosi ih sudiji za prethodni postupak uz preporuku o dopuštenosti prijave i zajedničkom zastupanju žrtava i, u odgovarajućim slučajevima, ulaže zahtev za izricanje zaštitnih mera prema pravilu 80 Pravilnika. Služba za učešće žrtava obavezna je takođe da stranama u postupku dostavi poverljiv izveštaj, bez navođenja podataka na osnovu kojih bi se podnosioci prijave mogli identifikovati.

10. Prema pravilu 113(3) Pravilnika, strane u postupku mogu da se izjašnjavaju samo o pravnim osnovima u pogledu dopuštenosti prijave i zajedničkog zastupanja žrtava.

11. Prema pravilima 95(2)(i) i 113(4)-(5) Pravilnika, sudija za prethodni postupak ispituje da li je podnosilac prijave pružio *prima facie* dokaze o šteti koju je pretrpeo kao direktnu posledicu krivičnog dela iz optužnice i potom donosi obrazloženu odluku kojom odobrava ili odbija prijavu za učešće u postupku. Sudija za prethodni postupak takođe donosi odluku o zajedničkom zastupanju žrtava u postupku i eventualno zatraženim zaštitnim merama. O odluci se obaveštavaju podnosilac prijave, Služba za učešće žrtava i strane u postupku.

12. Prema pravilu 113(6) Pravilnika, podnosioci čije su prijave odbijene imaju pravo da ulože žalbu na odluku u roku od četrnaest (14) dana od obaveštenja o odluci.

13. Prema pravilu 113(8) Pravilnika, nakon konsultacija sa Službom za učešće žrtava, sudija za prethodni postupak odlučuje da li će žrtve koje učestvuju u postupku podeliti u grupe sa zajedničkim zastupanjem, pri čemu uzima u obzir: (a) eventualni sukob interesa koji može da oteža zajedničko zastupanje;

- (b) eventualne slične interese koji mogu da olakšaju zajedničko zastupanje, i
- (c) prava optuženog i interese pravičnog i ekspeditivnog suđenja.

B. UČEŠĆE U PRETHODNOM POSTUPKU

14. Prema članu 22(3) Zakona, lični interesi i pravo žrtava u krivičnim postupcima pred Specijalizovanim većima uključuju pravo da budu obaveštene, da im se prizna status žrtve i da dobiju naknadu štete.

15. Prema pravilu 113(7) Pravilnika, kada se žrtvama prizna pravo da učestvuju u postupku, sekretar dodeljuje zastupnika grupi žrtava koje učestvuju u postupku, u skladu s Direktivom o braniocima i zastupnicima.

16. Prema članu 22(6) Zakona i pravilu 114(1) Pravilnika, žrtve-učesnici ostvaruju svoja prava putem dodeljenog zastupnika žrtava i u fazi prethodnog postupka, ukoliko su u pitanju lični interesi žrtava i samo ako to nije na štetu ili suprotno pravima optuženog.

17. Prema pravilu 114(4) Pravilnika, po potrebi i u zavisnosti od okolnosti, sudija za prethodni postupak izdaje konkretne smernice kojima se uređuje učešće žrtava u prethodnom postupku u skladu s članom 22(3) i (6) Zakona.

18. Prema pravilu 114(2) Pravilnika, zastupnik žrtava može da prisustvuje prethodnom postupku ako sudija za prethodni postupak to smatra potrebnim radi zaštite ličnih interesa i prava žrtava koje učestvuju u postupku, u skladu s članom 22(3) Zakona.

19. Prema pravilu 114(3) Pravilnika, zastupnik žrtava ima pristup poverljivom materijalu ukoliko Pravilnikom nije drugačije predviđeno ili ukoliko sudija za prethodni postupak drugačije ne reši. Zastupnik žrtava redovno informiše svoje stranke o odvijanju postupka, pri čemu vodi računa o tome da ne otkrije poverljive informacije.

20. Prema pravilu 114(4) Pravilnika, kad god smatra da su u pitanju lični interesi žrtava koje učestvuju u postupku i ako nije drugačije predviđeno Pravilnikom,

zastupnik žrtava može, pod nadzorom panela, da daje usmena izjašnjenja i podnosi pismene podneske.

C. ZAŠTITNE MERE

21. Prema članu 39(11) Zakona i pravilu 95(2)(h) Pravilnika, sudija za prethodni postupak, ako je potrebno, odlučuje o zahtevima u vezi sa merama za zaštitu i privatnost žrtava i svedoka podnetim pre upućivanja spisa predmeta pretresnom panelu.

22. Prema pravilu 80(1) Pravilnika, sudija za prethodni postupak može, *proprio motu* ili na zahtev, da izda nalog za uvođenje odgovarajućih mera za zaštitu, bezbednost, fizičko i duševno zdravlje, dostojanstvo i privatnost, između ostalih, i žrtava koje učestvuju u postupku.

23. Prema pravilu 80(4) Pravilnika, te mere mogu podrazumevati neobelodanjivanje stranama u postupku materijala ili podataka na osnovu kojih bi se mogao otkriti identitet žrtve koja učestvuje u postupku.

III. IZJAŠNJENJA

A. SLUŽBA ZA UČEŠĆE ŽRTAVA

24. Služba za učešće žrtava prosledila je sudiji za prethodni postupak 12 prijava koje su podnele žrtve 21/06, 44/06, 45/06, 46/06, 47/06, 53/06, 54/06, 55/06, 56/06, 57/06, 58/06 i 59/06.⁹ Služba za učešće žrtava ocenila je da su sve prijave potpune i dopuštene, te preporučuje sudiji za prethodni postupak da se svi podnosioci prijave prihvate kao žrtve koje učestvuju u postupku.¹⁰ Služba dalje preporučuje da se svi podnosioci prijava priključe već postojećoj grupi žrtava-učesnica kako bi

⁹ Treći izveštaj Sekretarijata, stavovi 2, 10; prilog 1 uz treći izveštaj Sekretarijata.

¹⁰ Treći izveštaj Sekretarijata, stavovi 16, 19, 22, 25-26, 30-31, 41.

imali zajedničko pravno zastupanje, kao i da ih zastupa dodeljeni zastupnik žrtava.¹¹ Na kraju, Služba za učešće žrtava predlaže da identitet podnosioca prijava ne bude otkriven javnosti, optuženima i braniocima kako bi se osigurala njihova bezbednost.¹²

B. VESELJIJEVA ODBRANA

25. Veseljijeva odbrana se protivi predlogu Službe za učešće žrtava da se svim podnosiocima prijave odobri mera neobelodanjivanja identiteta iznevši: (i) da to nije u skladu s Pravilnikom ili Zakonom; (ii) da se time krše osnovna prava garantovana Ustavom i međunarodnim pravom o ljudskim pravima; (iii) da je to u suprotnosti s članom 22(9) Zakona i da se time isključuje mogućnost građanskog postupka pred drugim sudovima na Kosovu, i (iv) da ne postoje izuzetne okolnosti koje opravdavaju takvu meru.¹³ Veseljijeva odbrana takođe traži da sudija za prethodni postupak ukine sve ranije zaštitne mere kojima je žrtvama koje učestvuju u postupku odobrena anonimnost prema pravilu 80(4)(e)(i) Pravilnika.¹⁴

IV. DISKUSIJA

26. Prilikom ocene prijave 12 žrtava, sudija za prethodni postupak rukovodi se načelima izloženim u prvoj "Okvirnoj odluci o prijavama žrtava" (u daljem tekstu: prva okvirna odluka) i „Prvoj odluci o učešću žrtava“ u pogledu kriterijuma za ocenu potpunosti¹⁵ i dopuštenosti prijave,¹⁶ standarda dokazivanja,¹⁷ pravnog testa

¹¹ Treći izveštaj Sekretarijata, stavovi 47, 50.

¹² Treći izveštaj Sekretarijata, stav 54.

¹³ Odgovor Veseljijeve odbrane, stavovi 2, 11-19, 21-22.

¹⁴ Odgovor Veseljijeve odbrane, stav 22.

¹⁵ Prva okvirna odluka, stav 22; prva odluka o učešću žrtava, stav 34.

¹⁶ Prva okvirna odluka, stavovi 28, 30-39; prva odluka o učešću žrtava, stavovi 42, 45, 50-55.

¹⁷ Prva okvirna odluka, stav 29; prva odluka o učešću žrtava, stav 43.

merodavnog za odobravanje zaštitnih mera,¹⁸ kao i kriterijuma za grupisanje žrtava u cilju zajedničkog pravnog zastupanja.¹⁹

A. OCENA PRIJAVA

1. Potpunost prijava

27. Sudija za prethodni postupak najpre napominje da je žrtva 56/06 podnela prijavu (i) u ime svoje porodice i premda je prijava koja se odnosi na njega samog kompletna, to nije slučaj s prijavom koju je podneo u ime članova svoje porodice.²⁰ Sudija za prethodni postupak podseća da članovi porodice koji su pretrpeli sličnu štetu kao direktnu posledicu istog krivičnog dela mogu zajedno da podnesu jedan prijavni obrazac. Međutim, kriterijumi o potpunosti prijave moraju i dalje biti ispunjeni za svakog podnosioca prijave.²¹ Sudija za prethodni postupak stoga nalaže Službi za učešće žrtava da kontaktira sa žrtvom 56/06 i obavesti ga da drugi članovi porodice koji žele da učestvuju u postupku treba da popune novi obrazac koji ispunjava sve formalne uslove, uključujući propratnu dokumentaciju. U ovom trenutku, sudija za prethodni postupak će razmatrati samo prihvatanje žrtve 56/06. Sudija za prethodni postupak dalje podseća da Služba za učešće žrtava treba da nastoji da sudiji za prethodni postupak podnosi samo potpune prijave. Ukoliko oceni da neka prijava nije kompletna, Služba treba da se obrati podnosiocu prijave i zatraži dodatne informacije ili neophodni materijal kako bi prijava bila potpuna.²²

¹⁸ Prva okvirna odluka, stavovi 45-49; prva odluka o učešću žrtava, stavovi 64, 67.

¹⁹ Prva okvirna odluka, stavovi 42-44 (v. takođe stavovi 27, 40-41, 44, 49, o ulozi Službe za učešće žrtava u vršenju preliminarne ocene o dopuštenosti, grupisanju podnosilaca i zaštitnim merama); prva odluka o učešću žrtava, stav 76.

²⁰ Žrtva 56/06, prijavni obrazac, str. 4.

²¹ Prva okvirna odluka, stav 17.

²² Prva okvirna odluka, stavovi 20, 23.

28. Nakon što je ocenio prijavne obrasce i propratnu dokumentaciju imajući u vidu relevantne kriterijume izložene u prvoj okvirnoj odluci,²³ sudija za prethodni postupak se uverio da su sve prijave kompletne.²⁴

1. Dopuštenost prijava

29. *Fizička lica.* Sudija za prethodni postupak se uverio da su sve žrtve koje su podnele prijavu fizička lica.²⁵

30. *Krivična dela iz optužnice.* Sudija za prethodni postupak se dalje uverio da su svi podnosioci prijava žrtve krivičnih dela za koje se optuženi terete u vezi s mestima navedenim u izmenjenoj optužnici i da su ta krivična dela unutar vremenskih okvira optužbi vezanih za ta mesta.²⁶ Konkretno:

(a) **žrtva 21/06** je direktna žrtva krivičnih dela progona, zatvaranja/protivzakonitog proizvoljnog hapšenja i lišavanja slobode, drugih nehumanih postupaka, surovog postupanja i mučenja koja su, kako se tvrdi, izvršena u [BRISANO].²⁷ Imajući u vidu da žrtva 21/06 takođe tvrdi da je žrtva krivičnih dela izvršenih 2004, sudija za prethodni postupak podseća da ta krivična dela izlaze iz vremenskog okvira optužbi i vremenske nadležnosti Specijalizovanih veća;²⁸

(b) **žrtve 44/06, 45/06, 46/06 i 47/06** su indirektnе žrtve krivičnih dela progona i zatvaranja/protivzakonitog ili proizvoljnog hapšenja i lišavanja slobode koja su, kako se tvrdi, izvršena u [BRISANO] nad jednim članom uže

²³ V. prvu okvirnu odluku, stav 22.

²⁴ V. takođe treći izveštaj Sekretarijata, stav 16. Sudija za prethodni postupak napominje da, iako žrtve 44/06, 45/06, 46/06, 47/06, 53/06, 54/06, 55/06, 56/06 i 57/06 nisu podnele dokumentaciju o pretrpljenoj šteti, njihovi detaljni prikazi događaja dovoljni su za donošenje odgovarajućeg zaključka o njoj.

²⁵ V. takođe treći izveštaj Sekretarijata, stav 19.

²⁶ V. takođe treći izveštaj Sekretarijata, stav 22.

²⁷ V. žrtva 21/06, prijavni obrazac, SD2-lekarsko uverenje i SD5-beleška uz podnesak; izmenjena optužnica, [BRISANO]; prilog 2 uz treći izveštaj Sekretarijata, str. 2-3.

²⁸ V. izmenjenu optužnicu, stav 16; član 7 Zakona.

porodice.²⁹ Sudija za prethodni postupak primećuje da žrtve 44/06, 45/06, 46/06 i 47/06 takođe izjavljuju da je sudbina tog njihovog člana porodice i dalje nepoznata. Sudija za prethodni postupak s tim u vezi napominje da taj član porodice nije jedna od žrtava ubistva ili prisilnog nestanka koje su navedene u izmenjenoj optužnici, te stoga ubistvo i/ili nestanak tog člana porodice izlazi iz okvira optužbi;³⁰

(c) **žrtva 53/06** je indirektna žrtva krivičnih dela zatvaranja/protivzakonitog ili proizvoljnog hapšenja i lišavanja slobode, drugih nehumanih postupaka, surovog postupanja i ubistva koja su, kako se tvrdi, izvršena [BRISANO] nad jednim članom uže porodice koji se navodi među žrtvama u izmenjenoj optužnici.³¹ Sudija za prethodni postupak napominje, međutim, da se taj član porodice ne navodi među žrtvama prisilnog nestanka u izmenjenoj optužnici i da stoga to krivično delo izlazi iz okvira optužbi;

(d) **žrtva 54/06** je direktna i indirektna žrtva krivičnih dela zatvaranja/nezakonitog ili proizvoljnog hapšenja i lišavanja slobode, drugih nehumanih postupaka, surovog postupanja, mučenja i ubistva koja su, kako se tvrdi, izvršena u [BRISANO]. nad njim i jednim članom njegove uže porodice koji se navodi među žrtvama u izmenjenoj optužnici;³²

(e) **žrtve 55/06, 56/06 i 57/06** su indirektna žrtve krivičnih dela zatvaranja/protivzakonitog ili proizvoljnog hapšenja i lišavanja slobode,

²⁹ V. žrtva 44/06, prijavni obrazac; žrtva 45/06, prijavni obrazac; žrtva 46/06, prijavni obrazac; žrtva 47/06, prijavni obrazac; izmenjena optužnica, [BRISANO]; prilozi 3-6 uz treći izveštaj Sekretarijata, str. 2-3.

³⁰ V. KSC-BC-2020-06, IA005/F00008, panel Apelacionog suda, *Odluka po žalbi na "Prvu odluku o učešću žrtava"*, 16. jul 2021, javno, stav 24; F00413, sudija za prethodni postupak, *Odluka po prigovorima odbrane na formalne nedostatke optužnice* (u daljem tekstu: odluka o prigovorima na optužnicu), 22. jul 2021, poverljivo, stavovi 159-161, 171. Javno redigovana verzija izdata je istog dana, F00413/RED.

³¹ V. žrtva 53/06, prijavni obrazac, i SD6-izjava o događajima; izmenjena optužnica, [BRISANO]; prilog 7 uz treći izveštaj Sekretarijata, str. 2.

³² V. žrtva 54/06, prijavni obrazac; izmenjena optužnica [BRISANO]; prilog 8 uz treći izveštaj Sekretarijata, str. 2-3.

drugih nehumanih postupaka, surovog postupanja, mučenja, ubistva, a u slučaju žrtve 56/06 i prisilnog nestanka, koja su, kako se tvrdi, izvršena u [BRISANO],³³ odnosno u [BRISANO], nad članovima uže porodice koji se navode u izmenjenoj optužnici,³⁴ i

(f) žrtve 58/06 i 59/06 su indirektno žrtve krivičnih dela progona, zatvaranja/protivzakonitog ili proizvoljnog hapšenja i lišavanja slobode, drugih nehumanih postupaka, surovog postupanja i mučenja koja su, kako se tvrdi, izvršena u [BRISANO]. nad jednim članom uže/bliske porodice.³⁵ Imajući u vidu da žrtva 58/06 takođe tvrdi da je direktna žrtva zlostavljanja, a da je žrtva 59/06 indirektna žrtva zlostavljanja žrtve 58/06, sudija za prethodni postupak podseća da se optužbe za druge nehumane postupke i surovo postupanje moraju razmatrati zajedno sa optužbama za dela zatvaranja/proizvoljnog hapšenja i lišavanja slobode koja su, kako se tvrdi, izvršena na jednom od navedenih mesta zatvaranja ili na nekoj drugoj lokaciji navedenoj na sličan način u izmenjenoj optužnici i u tabelarnom prikazu A.³⁶ Sudija za prethodni postupak napominje da, za razliku od člana njegove uže porodice, žrtva 58/06 nikada nije uhapšena niti odvedena na neku od lokacija navedenih u izmenjenoj optužnici. On je zlostavljan [BRISANO].³⁷ i, kao takvo, njegovo zlostavljanje je izvan geografskog okvira optužbi navedenih u izmenjenoj optužnici.

³³ V. žrtva 55/06, prijavni obrazac i SD1-izjava o krivičnim delima; žrtva 57/06, prijavni obrazac; izmenjena optužnica, [BRISANO]; prilozi 9, 11 uz treći izveštaj Sekretarijata, str. 2.

³⁴ V. žrtva 56/06, prijavni obrazac; izmenjena optužnica [BRISANO]; prilog 10 uz treći izveštaj Sekretarijata, str. 2-3.

³⁵ Žrtva 58/06, prijavni obrazac; žrtva 59/06, prijavni obrazac; izmenjena optužnica, [BRISANO]; prilog 12 uz treći izveštaj Sekretarijata, str. 2-3.

³⁶ Odluka o prigovorima na optužnicu, stavovi 150, 153; druga odluka o učešću žrtava, stav 64.

³⁷ Žrtva 58/06, prijavni obrazac.

31. *Šteta*. Sudija za prethodni postupak se uverio da su sve žrtve koje su podnele prijavu pretrpele štetu kao direktnu posledicu krivičnih dela koja su opisale, i to na sledeći način:

(a) **žrtva 21/06** je pretrpela telesnu štetu (povrede), nematerijalnu štetu (gubitak pamćenja, napadi panike i somnifobija) i materijalnu štetu, kao direktnu posledicu lišavanja slobode i zlostavljanja;³⁸

(b) **žrtve 44/06, 45/06, 46/06, 47/06, 53/06, 55/06, 56/06, 57/06 i 58/06** su pretrpele nematerijalnu štetu (psihička trauma, ožalošćenost, emocionalni bol, depresija, strah, anksioznost, stres i nesanica) kao članovi uže porodice direktnih žrtava;³⁹

(c) **žrtva 54/06** je pretrpela nematerijalnu štetu (teške povrede, polomljena rebra, fizički bol i glavobolje), kao i (traumu, stres, stalno ponovno proživljavanje traume, strah i poremećaj sna) kao direktnu posledicu lišavanja slobode i zlostavljanja i kao član uže porodice direktne žrtve,⁴⁰ i

(d) **žrtva 59/06** je pretrpela nematerijalnu štetu (psihička trauma) budući da je u bliskom porodičnom odnosu sa direktnom žrtvom.⁴¹ S tim u vezi, sudija za prethodni postupak pojašnjava da, iako se ne može zaključiti da postoji bliska veza sa direktnom žrtvom (budući da žrtva 59/06 nije član uže

³⁸ V. žrtva 21/06, prijavni obrazac; treći izveštaj Sekretarijata, stavovi 26, 32; prilog 2 uz treći izveštaj Sekretarijata.

³⁹ V. žrtva 44/06, prijavni obrazac; žrtva 45/06, prijavni obrazac; žrtva 46/06, prijavni obrazac; žrtva 47/06, prijavni obrazac; žrtva 53/06 prijavni obrazac; žrtva 55/06, prijavni obrazac; žrtva 56/06, prijavni obrazac; žrtva 57/06, prijavni obrazac; žrtva 58/06, prijavni obrazac; treći izveštaj Sekretarijata, stavovi 34-35, 37-40; prilozi 3-7, 9-12 uz treći izveštaj Sekretarijata; v. dalje prva odluka o učešću žrtava, stavovi 50, 53.

⁴⁰ V. žrtva 54/06, prijavni obrazac; treći izveštaj Sekretarijata, stav 36; prilog 8 uz treći izveštaj Sekretarijata.

⁴¹ Žrtva 59/06, prijavni obrazac; treći izveštaj Sekretarijata, stavovi 30, 31, 40.

porodice),⁴² zaključak o postojanju takve veze može se izvesti na osnovu činjenice da je [BRISANO]⁴³ [BRISANO].⁴⁴

32. Gorenavedeni zaključci ne prejudiciraju eventualnu buduću odluku nakon dostavljanja dodatnog materijala.

2. Zaključak

33. U svetlu gorenavedenog, sudija za prethodni postupak konstatuje da postoje *prima facie* dokazi da su žrtve 21/06, 44/06, 45/06, 46/06, 47/06, 53/06, 54/06, 55/06, 56/06, 57/06, 58/06 i 59/06 pretrpele štetu kao direktnu posledicu krivičnih dela iz izmenjene optužnice pa se prihvataju kao žrtve-učesnice u postupku.

B. ZAŠTITNE MERE

34. Služba za učešće žrtava preporučuje da se svim žrtvama koje su podnele prijavu odobri mera neobelodanjivanja identiteta javnosti, optuženima i njihovim braniocima.⁴⁵

35. Veseljijeva odbrana se protivi toj preporuci iznevši, između ostalog, da anonimnost žrtava nije predviđena Pravilnikom i Zakonom i da se time krše osnovna ljudska prava optuženih.⁴⁶

36. Sudija za prethodni postupak napominje, najpre, da Pravilnik predviđa neobelodanjivanje identiteta žrtava. Prema pravilu 113(1) i (2) Pravilnika, prijavni obrasci žrtava i identitet podnosilaca prijava ne obelodanjuju se stranama u postupku. Osim toga, prema pravilu 113(5) Pravilnika, sudija za prethodni

⁴² V. prvu odluku o učešću žrtava, stav 50.

⁴³ Žrtva 59/06, prijavni obrazac [BRISANO].

⁴⁴ Žrtva 59/06, prijavni obrazac.

⁴⁵ Treći izveštaj Sekretarijata, stav 54.

⁴⁶ Odgovor Veseljijeve odbrane, stavovi 2, 4-21.

postupak može da odobri zaštitne mere žrtvama na osnovu pravila 80 Pravilnika, u kome se navodi čitav niz mogućih zaštitnih mera, uključujući neobelodanjivanje identiteta žrtava stranama u postupku.⁴⁷ Osim toga, argument Veseljijeve odbrane da Služba za učešće žrtava ne može da se poziva na pravila 80(4)(d) i 80(4)(e)(i) Pravilnika kada traži neobelodanjivanje identiteta žrtava – da to može samo tužilaštvo⁴⁸ – zanemaruje činjenicu da se pravilo 113(2) Pravilnika poziva na pravilo 80 u celosti, pa prema tome Služba za učešće žrtava ima ovlašćenje da podnosi takve zahteve. Veseljijeva odbrana se dalje pogrešno poziva na pravilo 108 Pravilnika budući da se tom odredbom uređuje postupak obelodanjivanja⁴⁹ i da se ne pominje u pravilu 113 Pravilnika.⁵⁰

37. Pod dva, nasuprot tvrdnji Veseljijeve odbrane,⁵¹ učešće žrtava u postupku ne znači da se mogu iznositi zasebne i dodatne optužbe povrh onih koje je iznelo tužilaštvo. Prema pravilu 2 Pravilnika, žrtva je fizičko lice koje je pretrpelo štetu kao direktnu posledicu krivičnog dela navedenog u optužnici koju je potvrdio sudija za prethodni postupak. Prema tome, u postupku učestvuju samo žrtve krivičnih dela navedenih u izmenjenoj optužnici.⁵²

⁴⁷ Restriktivno tumačenje Veseljijeve odbrane pravila 80(4)(e)(i) Pravilnika nije potkrepljeno jasno formulisanim pravilom prema kome “neobelodanjivanje stranama u postupku materijala ili *podataka koji mogu da dovedu do otkrivanja identiteta* [...] žrtve koja učestvuje u postupku” (naglasak dodat); v. odgovor Veseljijeve odbrane, stav 7.

⁴⁸ Odgovor Veseljijeve odbrane, stavovi 9, 12.

⁴⁹ Pravilo 108 Pravilnika je u poglavlju 7 naslovljenom “Obelodanjivanje”. S druge strane, pravilo 113 Pravilnika je u poglavlju 8 naslovljenom “Učešće žrtava u postupku”.

⁵⁰ Veseljijeva odbrana se selektivno poziva na postojeću sudsku praksu sa jednog međunarodnog suda u prilog svojoj tvrdnji da se neobelodanjivanjem identiteta krše osnovna prava optuženih. Ona se isključivo poziva na zaključke sudije za prethodni postupak Specijalnog suda za Liban (u daljem tekstu: STL), a koje je potvrdilo Žalbena veće STL-a, koji je odbio da odobri anonimnost žrtava koje učestvuju u postupku budući da takva zaštitna mera nije bila predviđena pravnim instrumentima STL-a, osim na privremenoj osnovi. Međutim, sudija za prethodni postupak Specijalizovanih veća rukovodi se, ponajpre, pravnim instrumentima ovog suda kojima se izričito predviđa anonimnost žrtava i on nije u obavezi da se pridržava sudske prakse STL-a.

⁵¹ Odgovor Veseljijeve odbrane, stav 14.

⁵² V. takođe stav 30(a), (b), (c) i (f) gore, gde je sudija za prethodni postupak zaključio da izvesna krivična dela izvršena nad žrtvama ne ulaze u vremenski, materijalni ili geografski okvir optužbi iz izmenjene optužnice; KSC-BC-2020-06, F00010, sudija za prethodni postupak, *Nalog specijalizovanom tužiocu na osnovu pravila 86(4) Pravilnika*, 2. jul 2020, javno, stavovi 8-11.

38. Pod tri, čini se da Veseljijeva odbrana poistovećuje status žrtve i status svedoka.⁵³ Sudija za prethodni postupak ističe da je svrha učešća žrtava u postupku da njihovi lični interesi budu zastupljeni.⁵⁴ Jasno je da postoji razlika između uloge žrtve i uloge svedoka budući da je pravilom 113(3) Pravilnika predviđeno da strane u postupku ne mogu da osporavaju dopuštenost pojedinačnih zahteva ili njihovu verodostojnost i da mogu da se izjašnjavaju samo o pravnim osnovima u pogledu dopuštenosti zahteva i zajedničkog zastupanja žrtava. Osim toga, informacije koje dostave žrtve ne potpadaju pod isti režim obelodanjivanja kao materijal i informacije u posedu tužilaštva. Tvrdnja Veseljijeve odbrane da joj je onemogućeno da traži potencijalno oslobađajuće dokaze od žrtava koje učestvuju u postupku⁵⁵ zasniva se isto tako na pogrešnom shvatanju merodavnih pravnih normi i uloge strana u postupku i žrtava koje učestvuju u postupku. Od tužilaštva se može tražiti da dostavi oslobađajuće dokaze, to je i njegova dužnost,⁵⁶ ali nije i dužnost žrtava. Prijavni obrasci žrtava imaju ograničenu svrhu i namena im je da omoguće sudiji za prethodni postupak ili pretresnom panelu da oceni da li žrtvama koje podnose prijavu treba dopustiti da učestvuju u postupku. Oni ne služe za dostavljanje informacija o krivici ili nevinosti optuženog ili verodostojnosti svedoka.⁵⁷

⁵³ V. odgovor Veseljijeve odbrane, stavovi 15-16.

⁵⁴ Prva odluka o učešću žrtava, stav 67.

⁵⁵ Odgovor Veseljijeve odbrane, stav 16.

⁵⁶ Pravilo 103 Pravilnika.

⁵⁷ Isto tako, Međunarodni krivični sud (dalje u tekstu: MKS), *Prosecutor v. Mahamat Said Abdel Kani*, ICC-01/14-01/21-171, Žalbena veće, *Judgment on the appeal of Mr Mahamat Said Abdel Kani against the decision of Pre-Trial Chamber II of 16 April 2021 entitled "Decision establishing the principles applicable to victims' applications for participation"*, 14. septembar 2021, stavovi 50-51; *Prosecutor v. Dominic Ongwen*, ICC-02/04-01/15-471, Pretresno veće IX, *Decision on Disclosure of Victims' Identities*, 17. jun 2016, stav 11; *Prosecutor v. Bosco Ntaganda*, ICC-01/04-02/06-449, Pretresno veće VI, *Decision on victims' participation in trial proceedings*, 6. februar 2015, stav 36; *Prosecutor v. Jean-Pierre Bemba Gombo*, ICC-01/05-01/08-2012-Red, Pretresno veće III, *Public redacted version of the First decision on the prosecution and defence requests for the admission of evidence, dated 15 December 2011*, 9. februar 2012, stavovi 100-101; *Prosecutor v. William Samoei Ruto, Henry Kiprono Kosgey and Joshua Arap Sang*, ICC-01/09-01/11-169, Pretpretresno veće II, *Decision on the Defence Requests in Relation to the Victims' Applications for Participation in the Present Case*, 8. jul 2011, stavovi 9-10; *Stanje u Darfuru, Sudan*, ICC-02/05-110, Pretpretresno veće I, *Decision on the Requests of the OPCD on the Production of Relevant Supporting Documentation Pursuant to Regulation 86(2)*

39. Pod četiri, sudija za prethodni postupak se nije uverio u tvrdnju Veseljijeve odbrane⁵⁸ da se, bez obzira na stepen učešća, anonimnošću žrtava u osnovi nanosi šteta optuženima.⁵⁹ Sudija za prethodni postupak mora da uspostavi ravnotežu između, s jedne strane, interesa odbrane, i s druge bezbednosti, fizičkog i psihičkog zdravlja, dostojanstva i privatnosti žrtava, ekspeditivnosti postupka i potrebe da se osigura svrsishodno učešće žrtava.⁶⁰ U tom smislu, sudija za prethodni postupak podseća da su odgovarajuće zaštitne mere često jedino moguće sredstvo da se zaštite bezbednost i dobrobit svedoka i osigura njihovo učešće u postupku.⁶¹

40. Na kraju, mada je važno istaći da se pravilom 80(4)(e)(i) Pravilnika ne određuje izričito da se zaštitne mere mogu naložiti samo na privremenoj osnovi,⁶² odlukom o odobrenju mera u ovoj fazi postupka ne prejudiciraju se kasnija eventualna odluka relevantnog pretresnog panela ili eventualne dodatne mere koji proističu iz potencijalno dvostrukog statusa žrtava.⁶³

41. Iz tih razloga, sudija za prethodni postupak odbija tvrdnju Veseljijeve odbrane i zaključuje da nema razloga da se ukinu prethodno odobrene mere.⁶⁴

(e) of the Regulations of the Court and on the Disclosure of Exculpatory Materials by the Prosecutor, 3. decembar 2007, stavovi 6, 20-21.

⁵⁸ Odgovor Veseljijeve odbrane, stav 17.

⁵⁹ V. takođe, MKS, *Prosecutor v. Mathieu Ngudjolo Chui*, ICC-01/04-02/12-140, Žalbeno veće, *Decision on the participation of anonymous victims in the appeal and on the maintenance of deceased victims on the list of participating victims*, 23. septembar 2013, stavovi 16-19; *Prosecutor v. Dominic Ongwen*, ICC-02/04-01/15-471, Pretresno veće IX, *Decision on Disclosure of Victims' Identities*, 17. jun 2016, stavovi 11-14; *Prosecutor v. Thomas Lubanga Dyilo*, ICC-01/04-01/06-1119, Pretresno veće I, *Decision on victims' participation*, 18. januar 2008, stavovi 130-131.

⁶⁰ V. takođe, MKS, *Prosecutor v. Mahamat Said Abdel Kani*, ICC-01/14-01/21-171, Žalbeno veće, *Judgment on the appeal of Mr Mahamat Said Abdel Kani against the decision of Pre-Trial Chamber II of 16 April 2021 entitled "Decision establishing the principles applicable to victims' applications for participation"*, 14. septembar 2021, stavovi 3, 67; *Prosecutor v. Thomas Lubanga Dyilo*, ICC-01/04-01/06-3045-Red2, Žalbeno veće, *Decision on 32 applications to participate in the proceedings*, 27. avgust 2013, stavovi 20-22.

⁶¹ Prva odluka o učešću žrtava, stav 68.

⁶² Suprotno, odgovor Veseljijeve odbrane, stav 8.

⁶³ Prva odluka o učešću žrtava, stav 67.

⁶⁴ Odgovor Veseljijeve odbrane, stav 22.

Sudija za prethodni postupak će stoga izvršiti ocenu zahteva Službe za učešće žrtava da se nalože zaštitne mere.

42. Sudija za prethodni postupak podseća da se za žrtve, kao što je navedeno u prvoj okvirnoj odluci, primenjuje isti pravni test u vezi sa izricanjem zaštitnih mera kao i za svedoke.⁶⁵

43. Prilikom ocene o postojanju objektivne opasnosti i nužnosti izricanja zaštitnih mera za podnosiocе čije su prijave dopuštene, sudija za prethodni postupak uzima u obzir konkretne faktore koji mogu važiti za jednu ili više žrtava: (i) sve žrtve i dalje pate od telesne i/ili duševne traume kao posledice krivičnih dela čije su žrtve one same ili članovi njihovih porodica; (ii) sve žrtve su izjavile da se boje da bi otkrivanje njihovog identiteta javnosti, braniocima optuženih, odnosno optuženima dovelo u opasnost njih ili njihove porodice, i (iii)[BRISANO].⁶⁶ Osim toga, sudija za prethodni postupak ima u vidu i sledeće: (i) opštu atmosferu zastrašivanja svedoka i žrtava koja vlada na Kosovu, pogotovo kad je reč o krivičnim postupcima protiv bivših pripadnika Oslobodilačke vojske Kosova,⁶⁷ i (ii) mogućnosti i motivaciju optuženih da zastrašuju žrtve, s obzirom na to da su se nalazili na položajima vlasti tokom inkriminisanog perioda, kao i u skorije vreme.⁶⁸ Povrh toga, sudija za prethodni postupak ima u vidu i sledeće: (i) činjenica da imaju status žrtve koja učestvuje u postupku čini ih posebno osetljivim licima, pa eventualne zaštitne mere treba da budu adekvatne njihovim posebnim potrebama kao žrtvama, i (ii) adekvatne zaštitne mere za žrtve su često pravno sredstvo kojim se obezbeđuje njihovo učešće u postupku i takve mere su

⁶⁵ Prva okvirna odluka, stav 47; prva odluka o učešću žrtava, stav 67; druga odluka o učešću žrtava, stav 50.

⁶⁶ [BRISANO]; v. prilog 1 uz treći izveštaj Sekretarijata.

⁶⁷ V. takođe KSC-BC-2020-06, IA015/F00005, panel Apelacionog suda, *Javna redigovana verzija odluke po žalbi Redžepa Seljimija na odluku o preispitivanju pritvora i periodičnom preispitivanju pritvora*, 25. mart 2022, javno, stav 43.

⁶⁸ V. prvu odluku o učešću žrtava, stav 68 i drugu odluku o učešću žrtava, stav 51.

neophodan korak za garantovanje njihove bezbednosti, fizičkog i duševnog zdravlja, dostojanstva i privatnosti, u skladu s pravilom 80 Pravilnika⁶⁹

44. Iz tih razloga, sudija za prethodni postupak smatra da obelodanjivanje javnosti i stranama u postupku materijala ili informacija u na osnovu kojih se može utvrditi identitet žrtava-učesnika u postupku predstavlja objektivnu opasnost po njih i njihove porodice. Sudija za prethodni postupak stoga zaključuje da je anonimnost predviđena pravilom 80(4)(e)(i) Pravilnika najadekvatnija i neophodna mera u ovoj fazi postupka.

45. Kad je reč o srazmernosti ovih mera, sudija za prethodni postupak napominje da zaštitne mere koje žrtvama-učesnicama eventualno budu naložene u ovoj fazi ne znači da one u kasnijoj fazi ne mogu po potrebi biti izmenjene, na primer, nalogom pretresnog panela.⁷⁰ Iz tih razloga, sudija za prethodni postupak konstatuje da je anonimnost predviđena pravilom 80(4)(e)(i) Pravilnika srazmerna mera u ovoj fazi postupka.

46. U svetlu gorenavedenog, sudija za prethodni postupak nalaže da se imena i svi podaci na osnovu kojih se može utvrditi identitet žrtava-učesnica ne obelodanjuju javnosti i stranama u postupku.

C. GRUPISANJE I ZAJEDNIČKO PRAVNO ZASTUPANJE

47. Sudija za prethodni postupak konstatuje da su dve žrtve kojima je odobreno učešće (žrtve 21/06 i 53/06) izrazile želju da ih zastupa određeni branilac, da jedna žrtva želi da je zastupa međunarodni branilac (žrtva 54/06) a devet žrtava nema posebne zahteve (žrtve 44/06, 45/06, 46/06, 47/06, 55/06, 56/06, 57/06, 58/06 i 59/06).⁷¹ Služba za učešće žrtava preporučila je da se žrtve kojima se odobri učešće

⁶⁹ V. prvu odluku o učešću žrtava, stav 68 i drugu odluku o učešću žrtava, stav 51.

⁷⁰ V. takođe prvu odluku o učešću žrtava, stav 69 i drugu odluku o učešću žrtava, stav 53.

⁷¹ V. treći izveštaj Sekretarijata, stav 48 i prijavne obrasce.

u postupku priključe grupi drugih žrtava-učesnica, te da ih sve zastupa dodeljeni zastupnik žrtva.⁷²

48. Na osnovu faktora koji su već razmotreni u prvoj odluci o učešću žrtava,⁷³ sudija za prethodni postupak donosi odluku da se sve žrtve kojima je odobreno učešće priključe grupi broj 1, zajedno sa žrtvama koje su već dobile status učesnica, i da ih zastupa zastupnik žrtava dodeljen grupi broj 1.

D. UČEŠĆE U PRETHODNOM POSTUPKU

49. Žrtve kojima se ovom odlukom dopušta da učestvuju u postupku ostvarivaće svoja prava posredstvom zastupnika žrtava i učestvovaće u postupku u skladu s modalitetima opisanim u prvoj odluci o učešću žrtava.⁷⁴

V. DISPOZITIV

50. Iz gorenavedenih razloga, sudija za prethodni postupak:

- a. **ODOBRAVA** prijave žrtava 21/06, 44/06, 45/06, 46/06, 47/06, 53/06, 54/06, 55/06, 56/06, 57/06, 58/06 i 59/06 i prihvata ih kao učesnike u ovom postupku;
- b. **NALAŽE** Službi za učešće žrtava da kontaktira sa žrtvom 56/06 i obavesti ga da drugi članovi porodice koji žele da učestvuju u postupku treba da dostave novi popunjen obrazac koji ispunjava sve formalne uslove, uključujući propratnu dokumentaciju;

⁷² Treći izveštaj Sekretarijata, stav 50.

⁷³ Prva odluka o učešću žrtava, stav 76; druga odluka o učešću žrtava, stav 58; prva okvirna odluka, stav 43.

⁷⁴ Prva odluka o učešću žrtava, stavovi 82-84, 85(d).

- c. **ODLUČUJE** da se žrtve 21/06, 44/06, 45/06, 46/06, 47/06, 53/06, 54/06, 55/06, 56/06, 57/06, 58/06 i 59/06 radi zajedničkog zastupanja priključe grupi broj 1, i da ih sve zastupa zastupnik grupe broj 1;
- d. **ODLUČUJE** da će zastupnik žrtava:
- i. imati pristup celokupnom spisu predmeta, uključujući sve javne i poverljive podneske, transkripte i dokazni materijal, sa izuzetkom *ex parte* materijala iz spisa predmeta;
 - ii. biti obavešten o celokupnom distribuiranom materijalu iz predmetnog spisa, uključujući javne i poverljive podneske, transkripte i obelodanjeni dokazni materijal, sa izuzetkom materijala koji je distribuiran *ex parte*;
 - iii. neće imati pristup niti će biti obaveštavan o strogo poverljivom materijalu, uključujući podneske, transkripte ili dokazni materijal, osim ako to nije izričito naloženo;
 - iv. redovno informisati žrtve-učesnike u postupku o odvijanju postupka, pri čemu će voditi računa o tome da ne otkrije informacije koje nisu javnog karaktera;
 - v. prisustvovati svim sednicama koje budu održane u toku prethodnog postupka, sa izuzetkom *ex parte* sednica; i
 - vi. moći, bez prethodnog odobrenja, da daje usmena izjašnjenja i podnosi pismene podneske kad god su u pitanju interesi žrtava koje učestvuju u postupku;
- e. **NALAŽE** da se za žrtve 21/06, 44/06, 45/06, 46/06, 47/06, 53/06, 54/06, 55/06, 56/06, 57/06, 58/06 i 59/06 odobri zaštitna mera anonimnosti, u skladu s pravilom 80(4)(e)(i) Pravilnika, i

- f. **ODLUČUJE** da se za sve prijavne obrasce, rezimee prijava i propratnu dokumentaciju zadrži stepen tajnosti „strogo poverljivo i *ex parte*“.

/potpis na originalu/

Sudija Nikola Giju,
sudija za prethodni postupak

Sreda, 25. maj 2022.

U Hagu, Holandija